

V zadevi Sotošek proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi:

Angelika Nußberger, *predsednica*,

Boštjan M. Zupančič,

Helena Jäderblom, *sodnika*,

in Stephen Phillips, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 11. marca 2014,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 22799/09) proti Republiki Sloveniji, ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Evropskem sodišču za človekove pravice 16. aprila 2009 vložil slovenski državljani Janez Stojan Sotošek (v nadaljnjem besedilu: pritožnik).
2. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopal njen zastopnik.
3. Vlada je bila o pritožbi obveščena 26. septembra 2012.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

4. Pritožnik je bil rojen leta 1939 in živi v Ljubljani.
5. Pritožnik je 1. decembra 1993 pred Delovnim in socialnim sodiščem v Ljubljani začel postopek proti svojemu delodajalcu podjetju K. in štirim drugim toženim strankam.
6. 28. junija 1994 je konvencija začela veljati za Slovenijo.
7. 4. avgusta 1994 je podjetje K. kot prvotožena stranka odgovorilo na zahtevek.
8. 28. marca 2003 je bil pritožnik pozvan k dopolnitvi ali spremembi svojega zahtevka.
9. 14. aprila 2003 je pritožnik vložil vloge, s katerimi je umaknil tožbo proti drugi, tretji, četrti in peti toženi stranki in predlagal, da se v zadevi določi drugo stvarno pristojno sodišče.
10. 15. julija 2003 je sodišče ustavilo postopek proti drugi, tretji, četrti in peti toženi stranki.
11. 23. septembra 2003 je vrhovno sodišče izdalo sklep o zavrnitvi pritožnikove zahteve o določitvi drugega stvarno pristojnega sodišča.
12. 23. marca 2004 je sodišče na zahtevo obeh strank preložilo glavno obravnavo.
13. 31. maja 2004 sta bila opravljena narok za poravnavo in prva glavna obravnavo.
14. Druga glavna obravnavo je bila opravljena 24. junija 2004.

15. Obravnava, razpisana za 15. februar 2005, je bila preložena na pritožnikovo zahtevo.

16. Med 14. aprilom 2005 in 14. septembrom 2006 so bile opravljene štiri nadaljnje obravnave.

17. 21. septembra 2006 je delovno in socialno sodišče delno ugodilo pritožnikovemu zahtevku in preostali del zahtevka zavrnilo. Stranki sta se pritožili.

18. 18. januarja 2007 je višje delovno in socialno sodišče zavrnilo pritožbi in izdalo sklep, da revizija v tej zadevi ni dovoljena. Pritožnik se je pritožil.

19. 24. aprila 2007 je vrhovno sodišče zavrnilo pritožnikovo pritožbo zoper sklep o nedovoljenosti revizije. Pritožnik je vložil ustavno pritožbo.

20. 17. oktobra 2008 je ustavno sodišče zavrnilo pritožnikovo ustavno pritožbo.

II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

21. Za upoštevano domačo zakonodajo glej sodbe *Robert Lesjak proti Sloveniji* (št. 33946/03, 21. julij 2009); *Tomažič proti Sloveniji* (št. 38350/02, 31. december 2007) in *Novak proti Sloveniji*, št. 5420/07, 14. odstavek, 25. april 2013.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

22. Pritožnik se je pritožil, da trajanje postopka ni bilo v skladu z zahtevo po "razumnem roku" iz prvega odstavka 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče."

23. Pritožnik se je tudi pritožil, da so bila razpoložljiva pravna sredstva pri predolgotrajnih postopkih v Sloveniji neučinkovita. 13. člen konvencije se glasi:

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

A. Sprejemljivost

24. Vlada je trdila, da notranjepravna sredstva niso bila izčrpana in da je po spremenjenem 25. členu Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja (zakon iz leta 2006) navedena določba veljala tudi za to zadevo in pritožniku omogočila učinkovita pravna sredstva, saj je bil postopek pravnomočno končan v treh mesecih po 1. januarju 2007. Glede tega, da se je postopek zatem nadaljeval pred vrhovnim in ustavnim sodiščem je trdila, da se je postopek pred

vrhovnim in ustavnim sodiščem nanašal le na pritožnikove procesne pravice, in sicer na to, ali je pritožnikova revizija, ki glede na vrednost spora ni bila dovoljena, kljub vsemu mogoča. Glede postopka pred ustavnim sodiščem je navedla, da je ta trajal samo petnajst mesecev, kar ni bilo ocenjeno kot predolgo in zatorej tega obdobja ne bi smeli upoštevati.

25. Sodišče pripominja, da prehodna določba zakona iz leta 2006, tj. 25. člen, kakor je bil spremenjen 9. junija 2012, določa postopek, ki ga je treba uporabiti v zvezi s pritožbami, pri katerih je kršitev zahteve po "razumnem roku" že prenehala pred 31. marcem 2007. Ne glede na dejstvo, da je bil predlog za poravnavo pritožniku podan na podlagi 25. člena in se je postopek, katerega stranka je bil pritožnik, nadaljeval pred vrhovnim in ustavnim sodiščem po 31. marcu 2007, ta določba ni dajala pravnega sredstva za pritožnikovo zadevo (glej, *mutatis mutandis*, *Robert Lesjak proti Sloveniji*, št. 33946/03, 47.–53. odstavek, 21. julij 2009 in *Tomažič proti Sloveniji*, št. 38350/02, 13. december 2007, 41.–45. odstavek). Sodišče ugotavlja, da vlada ni navedla prepričljivih argumentov, ki bi od Sodišča zahtevali, da obravnavano zadevo razloči od zgoraj omenjenih zadev in da pri tem ne upošteva postopka pred vrhovnim in ustavnim sodiščem. V zvezi s tem pripominja, da v skladu s svojo ustaljeno sodno prakso vsak postopek, ki bi lahko vplival na izid postopka pred nižjimi sodišči, spada na področje uporabe 6. člena (glej *Tričković proti Sloveniji*, št. 39914/98, 27.–29. in 36.–41. odstavek, 12. junij 2001, ter *Šubinski proti Sloveniji*, št. 19611/04, 69. odstavek, 18. januar 2007).

26. Sodišče vsekakor tudi ni moglo slediti argumentu vlade, da bi moral pritožnik, ki mu je bil ponujen predlog za poravnavo v najvišjem znesku 5.000 EUR, kakor ga zagotavlja zakon iz 2006, v skladu z drugim odstavkom 25. člena vložiti tožbo pri pristojnem domačem sodišču, ki bi moralo odločiti tudi o pritožnikovem zahtevku v okviru praga za dodelitev nepremoženjske odškodnine po zakonu iz 2006, ki je enak najvišjemu zadevnemu znesku 5.000 EUR.

27. Ta del pritožbe torej ni nesprijemljiv zaradi neizčrpanja pravnih sredstev. Sodišče prav tako ugotavlja, da ni očitno neutemeljen po točki a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Ni nesprijemljiv niti iz katerih koli drugih razlogov. Torej ga je treba razglasiti za sprejemljivega.

B. Utemeljenost

1. 6. člen

28. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 28. junija 1994, ko je konvencija začela veljati za Slovenijo, in se končalo 17. oktobra 2008. Postopek je tako trajal štirinajst let in štiri mesece na štirih sodnih stopnjah.

29. Sodišče znova poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presoјati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika in pristojnih organov, pa tudi, kakšen je bil pomen zadeve za pritožnika

v sporu (med številnimi drugimi zadevami glej *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII). Sodišče nadalje poudarja, da je pri delovnih sporih potrebna posebna skrbnost (glej *Ruotolo proti Italiji*, sodba z dne 27. februarja 1992, serija A, št. 230-D, str. 39, 17. odstavek; *Bauer proti Sloveniji*, št. 75402/01, 19. odstavek, 9. marec 2006).

30. Pri presoji razumnosti časovnega obdobja, ki je preteklo od začetka veljavnosti konvencije za Slovenijo, je treba upoštevati takratno stanje postopka. V zvezi s tem Sodišče poudarja, da je v zadevnem času postopek tekel že devet mesecev.

31. Sodišče ob upoštevanju okoliščin zadeve in svoje predmetne sodne prakse (glej *Jazbec proti Sloveniji*, št. 31489/02, 64.–69. odstavek, 14. december 2006; *Fortunat proti Sloveniji*, št. 42977/04, 42.–47. odstavek, 18. april 2013; ter ob odsotnosti argumentov vlade v zvezi z zgoraj navedenimi merili meni, da je postopek v tej zadevi trajal predolgo in da ni bila izpolnjena zahteva po "razumnem času".

2. 13. člen

Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za domnevno kršitev zahteve iz prvega odstavka 6. člena, po katerem mora biti zadeva obravnavana v razumnem roku (glej *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2000-XI). Sodišče glede na svoje zgornje ugotovitve (glej 24.–27. odstavek) meni, da je bil v tej zadevi kršen 13. člen, saj v domači zakonodaji ni bilo pravnega sredstva, s katerim bi lahko pritožnik dosegel odločitev sodišča, ki bi potrdila njegovo pravico do obravnavanja zadeve v razumnem roku, kakor je določeno v prvem odstavku 6. člena.

II. DRUGE ZATRJEVANE KRŠITVE KONVENCIJE

32. Na koncu se je pritožnik na podlagi 6., 13. in 14. člena konvencije pritoževal zaradi domnevne nepoštenosti in samovoljnosti domačega postopka, ki je bil po njegovem mnenju politično motiviran in v nasprotju z vsemi načeli vladavine prava.

33. Po preučitvi navedenih očitkov Sodišče glede na vse razpoložljivo gradivo in kolikor so očitane zadeve v njegovi pristojnosti, ugotavlja, da te ne kažejo na to, da bi bili kršeni členi, na katere se je skliceval pritožnik. Iz navedenega izhaja, da je ta očitek očitno neutemeljen in ga je treba zavrnilo v skladu s točko a tretjega odstavka in četrtem odstavkom 35. člena konvencije.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

34. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

35. Pritožnik je zahteval 4.020 EUR za premoženjsko škodo in 6.500 EUR za nepremoženjsko škodo.

36. Vlada je zahtevka izpodbijala.

37. Sodišče ne vidi vzročne povezave med ugotovljeno kršitvijo in zatrjevano premoženjsko škodo, zato ta zahtevek zavrača. Po drugi strani pa prisoja pritožniku 6.500 EUR za nepremoženjsko škodo.

B. Stroški in izdatki

38. Pritožnik je zahteval tudi 681 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali v postopkih pred domačimi sodišči.

39. Vlada je zahtevek izpodbijala.

40. Sodišče ob upoštevanju razpoložljivih dokumentov in svoje sodne prakse zavrača zahtevek za stroške in izdatke v postopkih pred domačimi sodišči.

C. Zamudne obresti

41. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba glede trajanja postopka in učinkovitosti pravnih sredstev v zvezi s tem sprejemljiva, preostali del pritožbe pa nesprijemljiv;

2. *razsoja*, da sta bila kršena prvi odstavek 6. člena in 13. člen konvencije;

3. *razsoja*,

a) da mora tožena država v treh mesecih pritožniku za nepremoženjsko škodo plačati 6.500 EUR (šest tisoč petsto evrov) in morebitni davek;

b) da se za navedeni znesek od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 3. aprila 2014 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stephen Phillips
namestnik *sodnega tajnika*

Angelika Nußberger
predsednica